

10546P

NPU - Generální ředitelství

Došlo: 4.11.2014 12:01

Č. j.: NPU-310/86097/2014

Listů: 1 Příloh: 3

01000519903

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Vážený pan
Petr Panáček
Myslivečkova 9
162 00 Praha 6

Vážený pan
Tomáš Panáček
Vrchlického 43
150 00 Praha 5

Váš dopis značky

Naše značka
MK 51215/2014 OPP

Vyřizuje/linka
PhDr. Jiří Slavík / 463

V Praze dne:
30. 9. 2014

Věc: Řízení na prohlášení barokní sochy Ukřižovaného Krista s podstavcem (datace 1749) na p. p. č. 540/12, k. ú. Jičín (mezi obecními částmi Nové Město a Holínské Předměstí, lokalita "Na Vrchách"), okres Jičín, Královéhradecký kraj, za kulturní památku - rozhodnutí

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury sp. zn. MK-S 10347/2014 OPP, č. j. MK 51215/2014 OPP ve výše uvedené věci.

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: Rozhodnutí Ministerstva kultury sp. zn. MK-S 10347/2014 OPP, č. j. MK 51215/2014 OPP ze dne 30. 9. 2014.

Stejnopis rozhodnutí:
Národní památkový ústav, generální ředitelství
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově
Městský úřad Jičín, úsek státní památkové péče
Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor kultury a památkové péče

Na vědomí:
Mgr. Pavel Kracík (Jičínská beseda z. s.)

MINISTERSTVO KULTURY

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1 – Malá Strana
IČ: 00023671

21

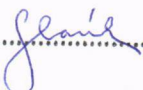
MKCRX007NUEW

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci: 27. 10. 2014

za správnost:
V Praze dne 30. 9. 2014
Č. j. MK 51215/2014 OPP
Sp. zn. MK-S 10347/2014 OPP

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **prohlašuje** barokní sochu Ukřižovaného Krista s podstavcem (datace 1749) na p. p. č. 540/12, k. ú. Jičín (mezi obecními částmi Nové Město a Holínské Předměstí, lokalita "Na Vrchách"), okres Jičín, Královéhradecký kraj, za kulturní památku.

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, jsou účastníky řízení: Petr Panáček, Myslivečkova 9, 162 00 Praha 6, Tomáš Panáček, Vrchlického 43, 150 00 Praha 5.

Nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí je zakres umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy a čtyři identifikační fotografie kulturní památky.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury obdrželo dne 22. 8. 2014 návrh Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Josefově, na prohlášení barokní sochy Ukřižovaného Krista s podstavcem na p. p. č. 540/12, k. ú. Jičín, za kulturní památku. Ministerstvo tento podnět vyhodnotilo a v uvedené věci zahájilo správní řízení.

V odborném návrhu Národního památkového ústavu je k dotčené věci uvedeno: „Kamenný pilíř s výjevem ukřižovaného Krista je situován na okraji města Jičín, v lokalitě Na Vrchách. Památka se nachází v zarostlé travní vegetaci na vyvýšenině v polích, u dřívější poutní cesty z Jičína ke kostelu Povýšení sv. Kříže v Ostružně.“

Kamenná základová soklová deska s vyrytou datací: A(nno) 1749, částečně zapuštěná v zemi, o rozměru 70 x 60 x 50 cm výšky, po obvodu s oblým zakončením.

Sokl vynáší hranolový podstavec (54 x 44 x 95 cm výšky), na čelní (jižní straně) v oválu, který má rozměr 44 x 35 cm, zdobeném po vnější straně rokajemi, je v ploše vytesaný reliéf s vyobrazením Krista klesajícího pod křížem.

Levá strana podstavce v reliéfně ztvárněném zrcadle s majuskulním textem: VYSTAVE / NA OD / JOZ. PRO / KOPA / 1749 /, vpravo v obdobném zrcadle text: OBNOVE / NA OD FRA. PRO / KOPA / 1849 /. Římsa podstavce přesahující, profilovaná, uprostřed mírně zvlněná o rozměru 60 x 80 x 22 cm tloušťky, s kónickým klenákem. Na soklíku, plintě, o tloušťce 15 cm je na železném trnu vztyčen krucifix o výšce 140 cm, v podnoží na čelní straně objímající klečící postava Marie Magdaleny. Krucifix v pozadí s oblaky, na kterých se jakoby vznáší tělo Krista, na oblacích ztvárněny andílčí okřídlené hlavičky. Materiálem památky šedavý pískovec, celková výška památky 330 cm.

Současný stav:

Současný stav pilíře s ukřižovaným Kristem je v havarijním stavu. Památka s nestabilním základem, vychýlena celkově k západní straně. Římsa podstavce pootočená ze své osy (pravděpodobně po násilném poškození), v zadní části prasklá. Plinta s vážnou trhlinou od středového železného čepu, rozlomena. Korpus Krista v torsu, chybí část obličejové části a nohy světce. Mechanická poškození s výskytem mechtů a lišejníků. [...]

Datace:

Podle ryté datace byla památka vytvořena regionálním kameníkem v r. 1749.

Odůvodnění návrhu:

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově, obdržel od občanského sdružení Jičínská beseda, z. s., podnět ke zpracování návrhu na prohlášení řešené věci za kulturní památku. Stejně sdružení rovněž vyhledalo vlastníky a zajistilo jejich souhlas s prohlášením.

Památková hodnota a zdůvodnění památkové ochrany:

Hodnotná regionální barokní práce patří do okruhu místního kameníka z poloviny 18. století, která čerpá pravděpodobně z odkazu M. B. Brauna. Vznik památky je podložen bohatými písemnými záznamy, o nichž se zmiňuje v soupisu Historie jičínských soch místní historik Fr. Kaska, další podklady jsou uloženy ve Státním okresním archivu Jičín. Podle pověsti nechal kříž postavit jičínský novoměstský občan Josef Prokop, který byl sousedem prokletý za své nemilosrdné lichvaření, jako poděkování Bohu za zázračné zachránění svého mladého syna od smrti bleskem.

Krucifix je významným krajínotvorným prvkem umístěným na staré poutní cestě vedoucí z Jičína ke kostelu Povýšení sv. Kříže v Ostružně.

Hodnota díla spočívá především v jeho neobvyklém ale kvalitně provedeném kamenicko-sochařském zpracování místním kameníkem v polovině 18. století. Patří mezi nejstarší dochované kamenicko-sochařské památky na Jičínsku a jeho vznik je přesně určen datací (A 1749) na základové desce. Krucifix vzhledem ke svému umístění, které není v centru městské zástavby, nýbrž na jeho periférii, nebyl v minulosti nikdy restaurován, proto je jeho autenticita z poloviny 18. století velmi vysoká. Památku by bylo vhodné dle našeho mínění pouze stabilizovat proti zřícení a ponechat ve svém torsálním stavu, bez doplňování modelace. [...]"

Městský úřad Jičín, úsek státní památkové péče, jako příslušný správní orgán památkové péče, ve svém dopise ze dne 30. 7. 2014, č. j. MuJc/2014/19641/SPP/Bau/2, vyjádřil s prohlášením předmětné věci za kulturní památku souhlas, a to s následujícím odůvodněním: „[...] *Kamenný pilíř je situován při dnes již neužívané a z větší části zaniklé poutní cestě vedoucí z Jičína ke kostelu Povýšení sv. Kříže v obci Ostružno. [...] Vzhledem k pověsti, která se k danému sochařskému dílu váže, patří předmětný kříž typově ke křížům, které byly vyzdvíženy v místech, kde budoucí donátor či někdo z jeho rodinných příslušníků či blízkých byl vystaven hrozbě závažného poškození zdraví nebo přímo hrozbě smrti. Tuto hrozbu se však zázrakem podařilo odvrátit a kříž pak v daném místě stojí jako výraz vděčnosti a poděkování Bohu za záchranu. V daném případě kříže na Vrchách byl jeho donátorem Josef Prokop z Nového Města (části obce Jičín), jehož syn v místech, kde dnes stojí kříž, přežil zásah bleskem (viz KASKA, František: Historie jičínských soch. Jičín 1936, s. 23 - 24.).*

Předmětné sochařské dílo není signováno a je pravděpodobně dílem místního kameníka. Bez ohledu na jeho stávající stav (viz níže) lze konstatovat, že se jedná o kvalitní barokní plastiku inspirovanou pracemi Braunovy dílny, která je tak dokladem jedné z počátečních etap lidového sochařství období baroka. Umístění ve volné krajině v blízkosti sídla činí pak z předmětného pilíře s ukřížovaným Kristem významný krajinotvorný prvek. Zároveň představuje daný pilíř doklad historického vývoje krajiny, kdy je jedním z posledních svědků staré poutní cesty vedoucí z Jičína ke kostelu Povýšení sv. Kříže v obci Ostružno. Pověsti týkající se jeho vzniku pak svědčí o těsném sepjetí předmětného díla s historií sídla a jeho obyvatel, a tedy o skutečnosti, že předmětný pilíř bezpochyby je dokladem této historie. Vzhledem k okolnostem vzniku je dané sochařské dílo také svědectvím náboženského citění obyvatel sídla.

V současnosti je sokl pilíře již částečně zapuštěn do země. Celý pilíř se mírně naklání směrem dopředu. Deska plintu, na kterou dosedá vlastní kříž, je rozlomena. Kamenný materiál sochařského díla jeví známky poškození povětrnostními vlivy (včetně biologického napadení), ale zřejmě i vandalskými zásahy. Modelace je částečně setřena, chybí některé části obou postav (Krista i sv. Maří Magdalény). [...]“

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor kultury a památkové péče, ve svém vyjádření č. j. 11729/RG/2014-2 ze dne 15. 8. 2014, prohlášení uvedené věci za kulturní památku nedoporučil, a to s následujícím odůvodněním: „[...] *Krucifix s oblaky nepatří k častým způsobům ztvárnění tohoto tématu. Jedná se tedy o originální dílo regionálního charakteru, ke kterému se dochovaly písemné materiály dokládající jeho vznik. Nejenom z těchto důvodů si památka jistě zaslouží pozornosti, ale vzhledem k jejímu havarijnímu stavu a především torzálnímu zachování (nestabilní základ, celkové vychýlení, prasklina v zadní části, Kristu chybí část hlavy a nohy, smytá sochařská modelace) nesplňuje, podle názoru zdejšího úřadu, nároky pro prohlášení za kulturní památku. [...]“*

Ministerstvo kultury ke stanovisku Krajského úřadu Královéhradeckého kraje dodává: Současný značně neutěšený stav dotčené barokní památky, jejíž historický a místní význam je potvrzen již samotnou hodnotou stáří věci (datace 1749), ale také tím, že jsme schopni ji přesně přiřadit ke konkrétnímu donátorovi a tradované události, jež vedla k pořízení sochy, této drobné památce nijak neubírá na její značné estetické působivosti a přetrvávající významné roli, jakou v krajině nedaleko Jičína dodnes sehrává. Statut kulturní památky nejenom potvrzuje dosud opomenuté kvality a jedinečnost díla, ale také umožní vlastníkům věci čerpat dotace na odborné statické zajištění a případné konzervování sochy Ukřížovaného Krista s podstavcem. Ohrožená hodnotná barokní památka tím bude zachráněna a zachována i pro příští generace.

Ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byli o podání návrhu písemně vyrozuměni vlastníci věci navržené na prohlášení za kulturní památku, a v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, jim bylo umožněno, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřili k podkladům, které Ministerstvo kultury v průběhu řízení shromáždilo. Vlastníci této možnosti nevyužili (součástí návrhu NPÚ je souhlas majitelů věci s případným prohlášením za kulturní památku ze dne 13. července 2014).

Po vyhodnocení výše uvedeného dospělo Ministerstvo kultury k následujícímu závěru: Pískovcová socha Ukřižovaného Krista s podstavcem na p. p. č. 540/12, k. ú. Jičín, představuje hodnotnou ukázkou pronikání barokního umění do venkovského prostředí, poukazuje na vysokou úroveň tehdejší kamenicko-sochařské produkce v regionu a je významným dokladem o hluboké zbožnosti zdejšího lidu. Předmětná socha Ukřižovaného Krista, kdysi pravděpodobně doplněná o dvojici listnatých stromů po stranách, je jedinečným krajinotvorným prvkem a pamětníkem staré poutní cesty vedoucí z města Jičína ke kostelu Povýšení sv. Kříže v Ostružně. K zajímavostem této drobné památky z roku 1749 patří rovněž fakt, že jsme schopni ji přesně přiřadit ke konkrétnímu donátorovi, totiž Josefu Prokopovi z Nového Města u Jičína a k tradované historické události, jež vedla k pořízení sochařského díla právě na tomto konkrétním místě. Dochovala se též zpráva o obnově památky po sto letech její existence (1849) Františkem Prokopem, svědčící o nepřerušené kontinuitě a přetrvávajícím vztahu k tomuto místu napříč generacemi, a to v rámci jediné rodiny.

Pro své hodnoty historické, umělecké, krajinotvorné a jako projev tvůrčích schopností a práce člověka splňuje podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastížen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této

lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Petra Ulbrichová

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Zákres umístění sochy s podstavcem do kopie katastrální mapy – nedílná součást rozhodnutí
č. j. MK 51215/2014 OPP ze dne 30. 9. 2014

Čtyři identifikační fotografie kulturní památky – nedílná součást rozhodnutí
č. j. MK 51215/2014 OPP ze dne 30. 9. 2014

